

U maju će postojati povoljni uslovi za razvoj niza gljivičnih bolesti kod useva žitarica, povrća i voća

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 03.05.2026 *Брой:* 5/2026

Tokom prve polovine prve desetodnevnicе maja, агrometeorološki uslovi biće одређени nestabilnim i за сезону свежим временом. U visokim котлинским пољима прогнозирају се ниске минималне температуре и вероватноћа стварања мрза, што треба узети у обзир приликом presađivanja повртних расада.

Оčekиване падавине почетком маја побољшаће резерве влаге у слоју земљишта од 50 cm и услове за развој озимих житарица које су ушле у репродуктивну фазу.

Kritično niske temperature početkom maja stvoriće rizik od oštećenja kako za voćne vrste, koje će biti u fazama od kraja cvetanja do zametanja i rasta plodova, tako i za povrtne rasade zasađene u baštama. Moguća su i oštećenja na usevima nicanja prolećnih kultura osetljivih na niske temperature.

Prognozirane temperature ispod normale usporiće vegetativne procese kod svih poljoprivrednih kultura. Pšenica i ječam biće u fazama izduživanja stabla i razvoja zastavičara. Kod posejanih useva suncokreta i kukuruza preovlađivaće faze nicanja i formiranja listova. Preporučuje se praćenje pojave kukuruzne zlatice, koja može prouzrokovati značajne štete pri gustini većoj od dve odrasle jedinke po kvadratnom metru.

Tokom druge polovine prve i početka druge desetodnevnicе, prognozira se porast temperatura i ubrzanje vegetativnih procesa kod poljoprivrednih kultura. U ovom periodu, pšenica i ječam prolaziće kroz faze izduživanja stabla, prelaska u klasanje i faze klasanja kod useva u pojedinim područjima Dunavske ravnice.

Razvoj poljoprivrednih kultura tokom druge i početka treće desetodnevnicе maja odvijaće se na temperaturama bliskim klimatskim normama. Tokom prve polovine treće desetodnevnicе očekuju se ekonomski značajne padavine koje će obezbediti povećanu potrošnju vode ozimih žitarica. Tokom desetodnevnicе, kod pšenice i ječma doći će do formiranja i nalivanja zrna. Krajem maja očekuju se temperature iznad normale i napredak u razvoju poljoprivrednih kultura. Kod pojedinih useva pšenice u severoistočnim regionima biće zapažen početak faze mlečne zrelosti.

Tokom meseca, kod kukuruza i suncokreta odvijaće se formiranje listova. Krajem maja, u Dunavskoj ravnici i istočnim regionima, kod suncokreta posejanog u optimalnom agrotehničkom roku biće zapažen početak faze formiranja pupoljaka.

Žuta rđa je rasprostranjena u severnijim i hladnijim regionima, a kod nas se ispoljava tokom produženog vlažnog i svežeg proleća. Važan preduslov za njeno brzo širenje su stalni i jaki vetrovi koji prenose patogena na velike udaljenosti. Napada uglavnom pšenicu, ječam i raž, kao i veliki broj travnih vrsta. Pod povoljnim uslovima (temperatura i vlažnost vazduha) širi se izuzetno brzo i nanosi značajne štete proizvodnji zrna, dostižući 50% ili više potencijala prinosa useva.

Porast temperatura i visoka vlažnost vazduha tokom druge i treće desetodnevnicе maja stvoriće povoljne uslove za razvoj brojnih gljivičnih bolesti: rđa (braon, žuta), septorioze i fuzarijuma kod pšenice; plamenjače kod povrtnih kultura i vinove loze; čađave pegavosti i rupa na lišću kod voćaka; sive truleži kod jagoda; i smeđe truleži plodova ranih sorti trešanja.

*Kubanska plamenjača je rasprostranjena u našoj zemlji i uzrokuje je patogena gljiva *Pseudoperonospora cubensis*. Pored krastavaca, napada i dinje, lubenice i druge tikve. Ovo je bolest od najvećeg ekonomskog značaja u uzgoju krastavaca.*

Povoljniji uslovi za izvođenje prskanja za zaštitu bilja biće stvoreni tokom druge polovine prve i druge desetodnevnicе, kao i poslednjih dana meseca.

Šteta koju prouzrokuje larva obične žitne pijavice (Oulema melanopus L.)

Tokom meseca treba nastaviti pregled useva ozimih žitarica na štetočine: žitne stenice, žitnu pijavicu, i ako brojnost premaši ekonomski prag štetnosti, tretman treba sprovesti prvom prilikom.

Odrasli grozdov moljac

U vinogradima treba pratiti pojavu gusenica prve generacije grozdovog moljca i štete od grinja (žute vinove grinje).